

МОТИВИ

към Проект на Инstrukция №.... от 2020 г. за обмена на информация, условията и реда за достъп до информационни системи за целите на осъществяване на контрол, установяване и санкциониране на нарушения, свързани със събиране на пътни такси между Агенция „Пътна инфраструктура“, Министерството на вътрешните работи и Агенция „Митници“

1. Причини, които налагат приемането на акта:

Предложеният проект на инструкция е разработен във връзка с разпоредбата на чл. 167а, ал. 7 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП), съгласно която обменът на информация, условията и редът за достъп до електронната система по чл. 167а, ал. 3, до информационната система по чл. 167а, ал. 4 и до водените от Министерството на вътрешните работи регистри се урежда с инструкция, която се издава съвместно от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на вътрешните работи и министъра на финансите.

На следващо място следва да се отбележи, че с разпоредбата на чл. 10 от Закона за пътищата (ЗП) е въведена смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства - на база на изминато разстояние за превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона (тол) и на такса за ползване на платената пътна мрежа на база време за леки автомобили с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона – винетна такса. Въвеждането на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства цели да се генерира по-голям финансов ресурс, който ще се инвестира в развитието и подобряването на пътната инфраструктура – както за ремонти, така и за изграждане на нова инфраструктура и въвеждане на мерки за пътна безопасност.

В Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, приета с ПМС № 285 от 2018 г. (Обн. ДВ, бр. 104 от 2018 г., изм. и доп., бр. 80 от 11.10.2019 г., в сила от 11.10.2019 г.) са регламентирани принципите на функциониране на електронната система за издадените електронни винетки и електронната система за събиране на тол такси, които в съвкупност формират електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата.

Системата за събиране на пътни такси е базирана на съвременни технологии, които позволяват удобни начини за заплащане и осъществяване на контрол, без това да възпрепятства свободното движение на пътни превозни средства, като нейните функционалности ще позволят електронен достъп на длъжностните лица, осъществяващи контрол по изпълнение на задължението за заплащане на пътни такси, до всички данни, които имат значение за преценката относно законосъобразното ползване на платените пътища.

Съгласно ЗДвП контролът за заплащането на съответната пътна такса се възлага на органите на Национално тол управление като специализирано звено на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ), Министерството на вътрешните работи (МВР), както и Агенция „Митници“, когато пътното превозно средство напуска територията на България през гранично контролно-пропускателен пункт.

Във връзка с гореизложеното, за целите на осъществявания контрол върху спазването на задължението за заплащане на пътни такси и за установяване и проследяване на извършените нарушения, за горепосочените органи възниква необходимостта да осъществяват постоянна комуникация по електронен път. Това обуславя необходимостта от предоставяне на определен достъп на горепосочените органи до Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата и до Информационната система по чл. 167а, ал. 4 от ЗДвП, която съдържа доклади за установени нарушения,

електронни фишове и друга информация, свързана с нарушения по чл. 179, ал. 3 – 3в от ЗДвП.

Същевременно, за изпълнение на задълженията на длъжностни лица от Националното толо управление по установяване и санкциониране на нарушенията по чл. 179, ал. 3 – 3в е необходимо да се регламентира предоставянето на достъп на тези лица до данни за регистрирани превозни средства в Националния регистър на превозните средства и собствениците им, воден от МВР, за установяване на собствеността и ползването за целите на издаване на електронни фишове и наказателни постановления за нарушения по чл. 179, ал. 3-3б от ЗДвП.

Информационни системи на трите ведомства се предвижда да бъдат интегрирани и поради обстоятелството, че към настоящия момент изпълнението на задължението за заплащане на пътни такси може да бъде установено само чрез системата по чл. 10, ал. 11 от ЗП.

Следователно, във връзка с контролът, който митническите органи и компетентните служби в МВР осъществяват на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) и по платената пътна мрежа в страната, са необходими доказателства, с оглед заплащането на съответните такси, изготвянето на актове за установяване на административни нарушения или прилагането на принудителна административна мярка, съгласно чл. 171 т. 8 от ЗДвП .

Във връзка с горното възниква необходимостта от издаване на инструкция, която да уреди реда и начина за обмен на информация между Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ), Министерството на вътрешните работи (МВР) и Агенция „Митници“ (АМ).

2. Цели, които се поставят:

Целта на издаването на съвместна Инструкция от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на вътрешните работи и министъра на финансите е изпълнение на нормативните изисквания на чл. 167а, ал. 7, чл. 167, ал. 3б и чл. 171, т. 8 във връзка с чл. 172, ал. 1а от ЗДвП, като бъдат създадени условия за ефективно прилагане на разпоредбите, свързани със задължението за заплащане на таксите по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата - винетна такса (такса за ползване на платената пътна мрежа - за моторните превозни средства, които имат най-малко четири колела и са предназначени за превоз на пътници, за моторните превозни средства, които имат най-малко четири колела и са предназначени за превоз на товари и за моторни превозни средства с повишена проходимост) и толо такса (такса за изминато разстояние - за пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона), както и последващият контрол върху изпълнението на това задължение.

Посредством издаването на съвместна инструкция относно условията и реда за достъп до горепосочените системи се цели да се установят ясни правила относно извършването на тази дейност и ще се постигне унификация на правилата относно обмена на информация между контролните органи, свързана с нарушения по чл. 179, ал. 3 – 3в от ЗДвП.

С предложения проект на инструкция се цели създаването на условия за установяване от контролните органи, съобразно законите им правомощия, на нарушенията по чл. 179, ал. 3 – 3в от ЗДвП и за налагане на съответните наказания за извършените нарушения.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Интеграцията между информационни системи на трите ведомства ще наложи разходването на средства във връзка с преработване на техните функционалности.

За Агенция „Митници“ разходите по интеграцията между модул „Пътни такси и разрешителен режим“ на Българската интегрирана митническа информационна система на Агенция „Митници“ и информационните системи на АПИ, в размер на 310 800 лв. без ДДС, са осигурени по проект към Договор за изнесени дейности № ДОГ-43 от 08.04.2019 г.

между Министерството на финансите и „Информационно обслужване“ АД, който е в процес на изпълнение.

Очакваните разходи за интеграция на информационния обмен в системите на МВР са в размер до 350 000 лв. без ДДС.

За Агенция „Пътна инфраструктура“ очакваните разходи по интеграцията вече са извършени в преходни години от заложените бюджетни средства съгласно сключен Договор Д-32 от 10.04.2019 г. за обществена поръчка с предмет Разширяване на информационната достъпност с добавяне на услуги и вторична интеграция с партньорските правоприлагащи институции в България – МВР, НАП и АМ“ между „Скейл фокус“ АД и Агенция „Пътна инфраструктура“ на стойност 1 175 000 лв. без ДДС. След влизане в сила на инструкцията за обмен на информация не се очакват допълнителни разходи за Агенция „Пътна инфраструктура“.

4. Очаквани резултати от прилагането:

- Очаква се създаването на условия за осъществяване на контрола по цялата територия на Република България, за ефективно изпълнение на дейността по установяване на нарушенията по чл. 179, ал. 3 – 3в от ЗДвП и за налагане на съответните наказания за извършените нарушения.

- Ускоряване обработката на товарните и пътнически ППС при преминаването им през ГКПП;

- Създаване на ефективна възможност за предотвратяване на опитите за избягване плащането на пътни такси и запазване интересите на фиска, чрез ефективното осъществяване на обмен на данни в реално време между контролните органи във връзка с установяването на извършени нарушения при движение по платената пътна мрежа.

- В резултат на интеграцията между системите, предвидена в инструкцията, МВР и АМ ще получат възможност за получаване на данни в реално време, относно движението на пътни превозни средства по платената пътна мрежа на Република България. Тази информация ще създаде предпоставки за разкриване и на други нарушения и престъпления, по които двете ведомства имат компетентност.

Осъществяването на ефективен контрол е предпоставка за изпълнение на предвидените в закона задължения за заплащане на дължимите такси за преминаване по платената пътна мрежа.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С проекта на инструкция не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове проектът на инструкция и мотивите към него ще бъдат публикувани на интернет страниците на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите, както и на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни.

Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, с оглед спазване на разпоредбата на § 19а от ПЗР към ЗИД на Закона за пътищата, съгласно която стартирането на тол системата (таксуване на пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона с тол такса), е предвидено да започне не по-късно от 1 март 2020 г., както и поради необходимостта от осигуряване на ефективно изпълнение на дейността по установяване на нарушенията по чл. 179, ал. 3 – 3в от ЗДвП и за налагане на съответните наказания за извършените нарушения.

Също така междуведомственият обмен на информация, който ефективно ще стартира след приемането на проекта за инструкция, своевременно ще осигури възможност за генериране за данни от Електронната системата на АПИ, като на заинтересованите

ведомства ще бъде предоставена така необходимата им актуална информация, която ще подпомага техните действия в следните направления:

- Мониторинг на трафика и изсветляване на сивия сектор в транспортна дейност;
- Деклариране на курсовете и товарите, контрол на претоварването;
- Контрол на маршрута за преминаване на транзитния трафик;
- Превенция на нерегламентирания превоз на пътници;
- Контрол на движението на тежкотоварния трафик по отношение на пътната безопасност;
- Контрол за спазване на регулациите за ограничение движението на тежкотоварните автомобили в предпразнични и следпразнични дни.

Навременното осигуряване на регламентите за взаимодействие чрез инструкцията осигурява и консолидиране на данните от регистрите на заинтересованите ведомства с цел предоставяне на аналитична и детайлна информация, и повишаване на ефективността на специфичните дейности, свързани с тази информация.